

Sprawozdanie końcowe z realizacji projektów w 2016 r.
w ramach Rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”
(dalej: Program)

Województwo mazowieckie

1. Opinia o nasileniu problemów i zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży wyszczególnionych w części II Programu, w świetle wyników dostępnych badań na obszarze województwa.
- Wykorzystano wyniki prowadzonych badań przez:
1. **Fundację Dzieci Niczyje** - Ogólnopolska diagnoza problemu przemocy wobec dzieci - 2013 r., z których wynika, że:
- ÷ 71% nastolatków w wieku 11-17 lat doświadczyło przynajmniej jednej formy wiktymizacji.
 - ÷ Ponad połowa nastolatków doświadczyła przemocy rówieśniczej – jest to najczęściej doświadczana kategoria wiktymizacji. Najczęściej występuje w formie przemocy fizycznej (41%) i przemocy psychicznej (28%).
 - ÷ Ponad co trzeci nastolatek (34%) jest ofiarą przemocy ze strony osób dorosłych.
 - ÷ Co piąty młody człowiek doświadczył przemocy psychicznej ze strony dorosłych (22%), niemal tyle samo doświadczyło przemocy fizycznej (21%).
 - ÷ 27% nastolatków padło ofiarą przestępstw konwencjonalnych. Najwięcej młodych ludzi doświadczyło wandalizmu (21%), dużo mniej było ofiarą rozboju (8%) i napaści przy użyciu niebezpiecznego narzędzia (5%).
 - ÷ 18% nastolatków było świadkami przemocy domowej.
 - ÷ 9% młodzieży padło ofiarą co najmniej jednej z form wykorzystywania seksualnego bez kontaktu fizycznego, najczęściej jest to słowne molestowanie seksualne (5,3%) oraz werbowanie w Internecie do celów seksualnych (5,1%). 6% nastolatków padło ofiarą co najmniej jednej z form wykorzystywania seksualnego z kontaktem fizycznym.
 - ÷ 6% dzieci doświadczyło zaniedbania.
 - ÷ co dziesiąty nastolatek jest „multiofiarą” – doświadczył co najmniej 6 form wiktymizacji.
2. **Mazowieckiego Kuratora Oświaty, we współpracy z Mazowieckim Wojewódzkim Komendantem Policji z siedzibą w Radomiu** - diagnoza bezpieczeństwa w szkołach, przeprowadzona w ramach realizowanego programu „Dziecko bezpieczne w rodzinie i w szkole”.
- W ramach programu odbyło się 14 konferencji (4 w Warszawie oraz po 2 w rejonach działania poszczególnych Delegatur Kuratorium), w których uczestniczyło 2536 osób. Zrealizowane zostały 42 debaty panelowe w szkołach z udziałem uczniów, rodziców, nauczycieli, dyrektorów szkół i placówek, organizacji pozarządowych i innych działających na rzecz dziecka i rodziny, przedstawicieli Policji oraz Kuratorium Oświaty w Warszawie i poszczególnych Delegatur. Ogółem w debatach wzięło udział 5230 osób,

w tym: 886 dyrektorów szkół i placówek, 1232 nauczycieli, 2248 uczniów, 640 rodziców, 163 przedstawicieli Policji, 476 psychologów i pedagogów, 84 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, 124 przedstawicieli innych instytucji. Szczególnie cenny jest udział uczniów i rodziców oraz bardzo dojrzała dyskusja młodzieży o problemach bezpieczeństwa, zagrożeń, czynników ryzyka i czynników chroniących, które powinny być obecne w szkolnej codzienności. W całym przedsięwzięciu uczestniczyło prawie 7800 osób.

Podczas debat panelowych przeprowadzona została ankieta wśród uczniów, dotycząca bezpieczeństwa.

W badaniu ankietowym wzięło udział 1899 uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych. Wyniki ankiet pokazują, że:

- ÷ przemoc psychiczna jest bardzo częstym zjawiskiem występującym w szkołach i placówkach (wzywiska, wyśmiewanie, obrażanie gestami) - zdaniem 47,5%,
- ÷ na istnienie zjawiska przemocy fizycznej - popychanie, szturchanie - wskazało 47,75%, natomiast prawie 27% wskazało na bicie i kopanie,
- ÷ na poziomie kilkunastu procent występuje zastraszanie, zmuszanie do czegoś, niszczenie rzeczy, wymuszanie pieniędzy i różnych przedmiotów,
- ÷ jedynie 13,5% badanych nie doświadczyło na terenie szkoły/placówki żadnego rodzaju przemocy,
- ÷ stwierdza się także wciąż zbyt małe zaufanie do szkoły/placówki – prawie 21% uczniów nikogo nie informuje o stosowaniu wobec nich przemocy. Jeśli już informuje, to najczęściej wychowawcę (25,6%), kolegę lub koleżankę (23%). Rzadko psychologa i pedagoga (7,2%) oraz dyrektora (ok. 5%),
- ÷ niewystarczające jest także zaufanie do rodziców. Tylko 15% uczniów mówi o doświadczanej przemocy rodzicom,
- ÷ 36% respondentów stwierdziło, że nie ma miejsc niebezpiecznych w szkole, co uznać należy za optymistyczny sygnał, a w przypadku ich wskazywania, za niebezpieczne uczniowie uznali: toalety (11,7%), szatnie (9,8%), teren wokół szkoły (9,3%), korytarze (8,5%),
- ÷ 25,4% badanych spotkało w swojej szkole ucznia pod wpływem alkoholu, a ponad 13% pod wpływem środków odurzających.

Uczniowie wskazywali także na działania, które można realizować w szkole, aby zwiększać poczucie bezpieczeństwa:

- ÷ zdaniem ponad 31% uczniów, nauczyciele powinni być konsekwentni w stosunku do uczniów nie respektujących ustalonych zasad,
- ÷ 27,9% uczniów uważa, że ich koleżanki i koledzy powinni zawsze zgłaszać akt przemocy nauczycielowi czy dyrekcji szkoły,
- ÷ uczniowie widzieli też potrzebę zwiększenia liczby zajęć z wychowawcą na temat przemocy, radzenia sobie z własnymi emocjami (24,6% badanych),
- ÷ uważają, że dyżury na korytarzach powinna pełnić większa liczba nauczycieli (14,2% respondentów).

Powyższe badanie wskazuje, że w szkołach na Mazowszu uczniowie są narażeni na zachowania przemocowe. Brak należytego zaufania do rodziców może wskazywać na zaburzone relacje w środowisku rodzinnym. Wśród uczniów panuje przekonanie, że o doświadczeniu przemocy nie należy nikomu mówić, co może wskazywać na tendencje budowania wizerunku własnej siły i niezależności, lub też

na brak osób, którym można powierzyć własne słabości. Młodzież sięga po alkohol i środki odurzające, co wskazuje na postępującą demoralizację, ale przede wszystkim stanowi zagrożenie dla życia i zdrowia. Nie wszyscy nauczyciele są konsekwentni w ocenianiu i negowaniu niepożądanych postaw i zachowań. Młodzież toleruje łamanie norm prawnych i moralnych przez swoich rówieśników, czego potwierdzeniem jest fakt nieinformowania o tym dorosłych.

W wyniku odbytych podczas spotkań dyskusji sformułowane zostały wnioski i rekomendacje.

Z punktu widzenia rodziców:

- ÷ Dom - podstawą wychowania, zapewnienia bezpieczeństwa i szacunku.
- ÷ Systematyczne motywowanie uczniów, uczenie szacunku do ludzi - wspólnymi działaniami rodziców i szkoły.
- ÷ Bardzo dobry przepływ informacji między domem a szkołą, podstawą w budowaniu relacji i współpracy.
- ÷ Prawidłowe relacje z rodzicami - jednym z warunków poczucia bezpieczeństwa dziecka.
- ÷ Konsekwencja w działaniu, zarówno domu jak i szkoły.
- ÷ Monitorowanie przestrzeni publicznej przez Policję, straż miejską w celu podniesienia bezpieczeństwa dzieci.

Z punktu widzenia uczniów:

- ÷ Monitoring w szkole powinien lepiej służyć rozwiązywaniu sytuacji trudnych.
- ÷ Na godzinach wychowawczych powinny być poruszane rzeczywiste problemy uczniów.
- ÷ Szkoła powinna budować i wspierać właściwe relacje między uczniami.

Z punktu widzenia dyrektorów/nauczycieli:

- ÷ Wspólne działania rodziców i szkoły powinny motywować uczniów do nauki, uczyć szacunku do ludzi i właściwego zachowania.
- ÷ Ciekawa i odpowiadająca zainteresowaniom młodzieży oferta zajęć dodatkowych jest alternatywną formą spędzania wolnego czasu.
- ÷ Mniej liczne klasy, monitoring w szkole, aktywne dyżury nauczycieli i obserwacja uczniów w znacznym stopniu przyczyniają się do podniesienia bezpieczeństwa w szkole.
- ÷ Organizowanie dla rodziców wspólnych debat, konferencji, wykładów na temat rozwoju dzieci i ich wychowania oraz potrzeb poznawczych, społecznych, emocjonalnych ważnym elementem budowania poczucia bezpieczeństwa uczniów.
- ÷ Zachęcanie rodziców do aktywności w życiu szkoły poprzez organizację wspólnych przedsięwzięć.
- ÷ Oczekiwania rodziców wobec szkoły - rodzice oczekują profesjonalnego wsparcia, ale nie korzystają z form, jakie szkoła oferuje.

Z punktu widzenia Policji:

- ÷ Nie wolno nie reagować na akty przemocy, których jesteśmy świadkami, należy zgłaszać to odpowiednim służbom.
- ÷ Należy uświadamiać rodzicom skutki braku konsekwencji w postępowaniu względem swoich dzieci, w tym odpowiedzialność prawną.
- ÷ Wszelkie niepokojące sygnały powinny być zgłaszane przez szkołę lub rodziców do odpowiednich instytucji, które muszą ze sobą współpracować.
- ÷ Zapewnić uczniom bezpieczeństwo w sieci i edukować w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu.

Z punktu widzenia organu sprawującego nadzór pedagogiczny :

- ÷ Ważnym jest stworzenie procedur w szkole gwarantujących określone sposoby postępowania w różnych sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa i rozwiązywanie problemu u źródła.
- ÷ Szkoła powinna wskazywać uczniom zagrożenia i rozwijać umiejętności radzenia sobie z nimi lub unikania ich.
- ÷ Wzajemne kontakty między szkołą, rodzicami i dziećmi należy budować na bazie wzajemnego zaufania.
- ÷ Należy wymieniać doświadczenia między instytucjami: szkoła - GOPS - Policja - Sąd/kurator (dotyczące wsparcia, pomocy, bezpieczeństwa).
- ÷ Zwiększyć pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkołach poprzez bezpośredni kontakt specjalistów z uczniem, nie tylko w formie gabinetowej.
- ÷ Zwiększyć aktywność placówek oświatowych w uruchamianiu procedury *Niebieskie Karty*.

Z punktu widzenia organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny:

- ÷ Prowadzić kampanię społeczną dotyczącą pozytywnego wizerunku psychologa, pedagoga, których obecność ma służyć pomocą a nie stygmatyzować dziecko.
- ÷ Pracować nad sferą dyskrecji w komunikacji młodzieży i dorosłych (poufność informacji).
- ÷ Skutecznie diagnozować środowisko, by pomoc była celowa i efektywna nie tylko w zakresie wsparcia finansowego ale przede wszystkim w zakresie emocjonalnym.
- ÷ Zadbać o nieustanne kontrolowanie przez uprawnione służby punktów sprzedaży alkoholu pod kątem przestrzegania zakazu sprzedaży nieletnim używek i prowadzenie kampanii społecznej co do konieczności respektowania tego zakazu.

W oparciu o przeprowadzone dyskusje, zgłaszane wnioski przyjęte zostały generalne rekomendacje dla przyszłych działań na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży:

1. Konieczność interdyscyplinarnego podejścia do kwestii bezpieczeństwa dziecka, zarówno w rodzinie, jak i w szkole.
2. Dbłość o rzeczywiste współdziałanie wszystkich instytucji szansą na skuteczne wsparcie dzieci/uczniów.

3. Doskonalenie w zakresie komunikacji, budowania relacji, profilaktyki przeciwdziałania wszelkim zagrożeniom niezbędnym elementem skutecznego rozwiązywania problemów.

3. Komendę Główną Policji - dane statystyczne dotyczące przestępczości na terenie placówek oświatowych województwa mazowieckiego, które pokazują:

1) przestępstwa stwierdzone:

2013 r. - 2025,

2014 r. - 829, **w tym:**

÷ narkomania (posiadanie narkotyków, nakłanianie):

2013 r. - 111,

2014 r. - 58,

÷ bójka i pobicia:

2013 r. - 87,

2014 r. - 30,

÷ rozbój:

2013 r. - 391,

2014 r. - 71,

÷ kradzieże - 44.

2) ucieczki:

÷ w 2014 r. z placówek opiekuńczo- wychowawczych uciekło **2074** nieletnich. Liczba ta jest wyższa o 36,9% w porównaniu do 2013 r.

÷ z domów rodzinnych odnotowano w 2014 r. 161 ucieczek. W tej kategorii uciekinierów zarejestrowano nieznaczny spadek, bowiem w 2013 r. z domów rodzinnych uciekło 181 osób.

Ponadto, w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego, wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Warszawie uczestniczyli na terenie województwa w spotkaniach z rodzicami dzieci sześciolatków, w celu udzielenia im wyczerpujących informacji na temat roli i zadań szkoły oraz przygotowania szkół podstawowych na przyjęcie dzieci sześciolatków. Jednym z bardzo często podnoszonych problemów był niepokój rodziców związany ze zmianą środowiska przedszkolnego dziecka na szkolne, pokonywanie barier związanych z nowym etapem edukacyjnym. Kwestie te poruszane są także przez rodziców w odniesieniu do przekraczania kolejnych etapów edukacji, gdzie w np. przypadku szkoły podstawowej, po ukończeniu klasy III, następuje zupełnie inny rodzaj organizacji pracy ucznia.

Zatem praca nad zintegrowaniem uczniów i stworzeniem im przyjaznego środowiska do codziennego szkolnego funkcjonowania, bez względu na wiek, powinna być jednym z ważniejszych standardów pracy we współczesnej szkole i uwzględniać obawy jakie towarzyszą nauczycielom, rodzicom i uczniom tj.;

1. Obawy uczniów przed nowymi nauczycielami.
2. Nieznajomości miejsca przyszłej nauki.
3. Innego - niż znany uczniom do tej pory - sposobu oceniania.
4. Kłopotów związanych z wdrożeniem się uczniów do samodzielnej pracy.
5. Ponoszenia odpowiedzialności w związku z nowymi obowiązkami.
6. Akceptacji przez rówieśników.
7. Obawy przed większymi wymaganiami z poszczególnych przedmiotów (więcej nauki, szybsze tempo pracy, inne sposoby uczenia się).
8. Zbyt małej umiejętności radzenia sobie ze stresem szkolnym przez uczniów w nowym środowisku i trudnych do przewidzenia sytuacjach.

Szczególną uwagę należy również zwrócić na zjawiska towarzyszące rozpoczęciu drugiego etapu kształcenia, ponieważ:

1. Zmienia się sposób oceniania (z opisowego na cyfrowy).

	<p>2. Zostaje wprowadzony system lekcyjny (wcześniej nauczyciel sam regulował sobie przerwy, dostosowywał do potrzeb i możliwości uczniów).</p> <p>3. Następuje zwiększenie obciążenia nauką.</p> <p>4. Zmienia się sposób korzystania z podręcznika.</p> <p>5. Następuje zmiana jednego nauczyciela na cały zespół.</p> <p>6. Dzieci tracą poczucie bezpieczeństwa – ścisłej więzi z wychowawcą.</p> <p>Zmiana trudna jest zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców, a także samych nauczycieli. Dlatego zasadnym jest podejmowanie w tym obszarze różnorodnych działań przez szkołę i włączanie w te działania jak największej liczby członków społeczności szkolnej.</p> <p>Analiza powyższych badań oraz stwierdzonych w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego problemów wskazała na wybór zamieszczonych poniżej zadań priorytetowych w 2014 roku.</p> <p>4. Ministerstwa Edukacji Narodowej - dane statystyczne, z których wynika, że w Europie otyłe jest co czwarte dziecko. W Polsce nadwagę ma 18% dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Jest to poważne zagrożenie dla zdrowia polskiego społeczeństwa, gdyż u 80% dzieci z otyłością utrzymuje się ona w dalszych latach ich życia, a także wnioski z ewaluacji Programu w 2015 r. wskazują, że działania dotyczące wdrażania zasad prawidłowego żywienia wśród uczniów i wychowanków oraz rozwijania postaw aktywności i twórczego działania wśród dzieci i młodzieży uzdolnionej, były najrzadziej podejmowane w trakcie realizacji ww. Programu w latach 2014 i 2015.</p> <p>W ocenie MEN rozwijanie postawy aktywności i twórczego działania wśród dzieci i młodzieży uzdolnionej oraz związany z tym rozwój zdolności psychospołecznych uczniów jest jednym z warunków integracji jednostki ze środowiskiem. Działania dotyczące rozwijania postawy aktywności i twórczego działania są konieczne nie tylko w aspekcie rozwijania zainteresowań i pasji dzieci i młodzieży uzdolnionej, ale także ze względu na rozwijanie kompetencji społecznych, w tym na zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, integracji, budowania dobrych relacji międzyludzkich w ramach funkcjonowania w grupie rówieśniczej oraz w rolach społecznych. Jednym z warunków rozwoju ucznia zdolnego obok jego dążenia do zaspokojenia potrzeb intelektualnych i poznawczych jest konieczność zapewnienia poczucia osobistego bezpieczeństwa. Osiągnięcie wysokiego poziomu integracji w społeczności uczniowskiej, lokalnej, a w konsekwencji również globalnej, ułatwia mu zrównoważony i stabilny postęp w dojrzewaniu do dorosłości.</p> <p>Wobec powyższego przyjęto do realizacji w 2016 r. rekomendowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej zadania.</p>						
2.	<p>Priorytetowe zadania w 2016 r.:</p> <p>I. Działania dotyczące wdrożenia zasad prawidłowego żywienia wśród uczniów i wychowanków – projekty konkursowe dla szkół.</p> <p>II. Działania dotyczące rozwijania postawy aktywności i twórczego działania wśród dzieci i młodzieży uzdolnionej – projekty konkursowe dla szkół.</p> <p style="text-align: right;">dane liczbowe</p>						
3.	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 60%;">Data ogłoszenia konkursu:</td> <td style="width: 40%;">13.07.2016 r.</td> </tr> <tr> <td>Data składania ofert:</td> <td>28.07.2016 r.</td> </tr> <tr> <td>Data rozstrzygnięcia konkursu:</td> <td>10.08.2016 r.</td> </tr> </table>	Data ogłoszenia konkursu:	13.07.2016 r.	Data składania ofert:	28.07.2016 r.	Data rozstrzygnięcia konkursu:	10.08.2016 r.
Data ogłoszenia konkursu:	13.07.2016 r.						
Data składania ofert:	28.07.2016 r.						
Data rozstrzygnięcia konkursu:	10.08.2016 r.						

4.	<p>Temat konkursu: Realizacja zadań w ramach Rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”.</p> <p>Cele konkursu: <u>Cel główny:</u> Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach.</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u> 1. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły i placówki. 2. Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży. 3. Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>Ww. cele realizowane były dzięki podejmowaniu działań rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej: I. Działania dotyczące wdrożenia zasad prawidłowego żywienia wśród uczniów i wychowanków – projekty konkursowe dla szkół. II. Działania dotyczące rozwijania postawy aktywności i twórczego działania wśród dzieci i młodzieży uzdolnionej – projekty konkursowe dla szkół.</p> <p>Wysokość środków finansowych na realizację zadania publicznego: 206.492,00 zł (kwota nierozdysponowana w konkursie: 588,00 zł).</p>											
5.	<p>Liczba projektów wybranych do realizacji ogółem, w tym:</p> <table border="1" data-bbox="276 992 1386 1099"> <tr> <td>Liczba projektów wpisujących się w cel nr 1 Programu</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> <tr> <td>Liczba projektów wpisujących się w cel nr 2 Programu</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> <tr> <td>Liczba projektów wpisujących się w cel nr 3 Programu</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> </table>		Liczba projektów wpisujących się w cel nr 1 Programu	0	Liczba projektów wpisujących się w cel nr 2 Programu	0	Liczba projektów wpisujących się w cel nr 3 Programu	0				
Liczba projektów wpisujących się w cel nr 1 Programu	0											
Liczba projektów wpisujących się w cel nr 2 Programu	0											
Liczba projektów wpisujących się w cel nr 3 Programu	0											
6.	<p>Finasowanie zadań publicznych:</p> <table border="1" data-bbox="276 1155 1386 1464"> <tr> <td>Sumaryczna wartość projektów(kwota dotacji +kwota wkładu własnego)</td> <td style="text-align: right;">257.045,22 zł</td> </tr> <tr> <td>Kwota dofinansowania projektów</td> <td style="text-align: right;">205.904,00 zł</td> </tr> <tr> <td>Kwota wkładu własnego w projektach</td> <td style="text-align: right;">51.141,22 zł</td> </tr> <tr> <td>Wykorzystana kwota dotacji ogółem</td> <td style="text-align: right;">199.436,97 zł</td> </tr> <tr> <td>Niewykorzystana kwota dotacji (do zwrotu)</td> <td style="text-align: right;">6.467,03 zł + 588,00 zł (kwota nierozdysponowana w konkursie)</td> </tr> </table>		Sumaryczna wartość projektów(kwota dotacji +kwota wkładu własnego)	257.045,22 zł	Kwota dofinansowania projektów	205.904,00 zł	Kwota wkładu własnego w projektach	51.141,22 zł	Wykorzystana kwota dotacji ogółem	199.436,97 zł	Niewykorzystana kwota dotacji (do zwrotu)	6.467,03 zł + 588,00 zł (kwota nierozdysponowana w konkursie)
Sumaryczna wartość projektów(kwota dotacji +kwota wkładu własnego)	257.045,22 zł											
Kwota dofinansowania projektów	205.904,00 zł											
Kwota wkładu własnego w projektach	51.141,22 zł											
Wykorzystana kwota dotacji ogółem	199.436,97 zł											
Niewykorzystana kwota dotacji (do zwrotu)	6.467,03 zł + 588,00 zł (kwota nierozdysponowana w konkursie)											
7.	<p>Zasięg projektów:</p> <table border="1" data-bbox="276 1505 1386 1606"> <tr> <td>Liczba szkół i placówek do których były kierowane projekty</td> <td style="text-align: right;">25</td> </tr> <tr> <td>Liczba szkół i placówek prowadzących działania dla rodziców</td> <td style="text-align: right;">14</td> </tr> </table>		Liczba szkół i placówek do których były kierowane projekty	25	Liczba szkół i placówek prowadzących działania dla rodziców	14						
Liczba szkół i placówek do których były kierowane projekty	25											
Liczba szkół i placówek prowadzących działania dla rodziców	14											
8.	<p>Uczestnicy bezpośredni projektów:</p> <table border="1" data-bbox="276 1639 1386 1816"> <tr> <td>Liczba uczniów uczestniczących w projektach ogółem</td> <td style="text-align: right;">2601</td> </tr> <tr> <td>Liczba nauczycieli uczestniczących w projektach ogółem</td> <td style="text-align: right;">113</td> </tr> <tr> <td>Liczba rodziców uczestniczących w projektach ogółem</td> <td style="text-align: right;">136</td> </tr> <tr> <td>Liczba przedstawicieli środowiska lokalnego uczestniczących w projektach ogółem</td> <td style="text-align: right;">121</td> </tr> </table>		Liczba uczniów uczestniczących w projektach ogółem	2601	Liczba nauczycieli uczestniczących w projektach ogółem	113	Liczba rodziców uczestniczących w projektach ogółem	136	Liczba przedstawicieli środowiska lokalnego uczestniczących w projektach ogółem	121		
Liczba uczniów uczestniczących w projektach ogółem	2601											
Liczba nauczycieli uczestniczących w projektach ogółem	113											
Liczba rodziców uczestniczących w projektach ogółem	136											
Liczba przedstawicieli środowiska lokalnego uczestniczących w projektach ogółem	121											
9.	<p>Uczestnicy pośredni projektów:</p> <table border="1" data-bbox="276 1850 1386 2018"> <tr> <td>Liczba uczniów uczestniczących w projektach ogółem</td> <td style="text-align: right;">6572</td> </tr> <tr> <td>Liczba nauczycieli uczestniczących w projektach ogółem</td> <td style="text-align: right;">528</td> </tr> <tr> <td>Liczba rodziców uczestniczących w projektach ogółem</td> <td style="text-align: right;">6039</td> </tr> <tr> <td>Liczba przedstawicieli środowiska lokalnego uczestniczących w projektach ogółem</td> <td style="text-align: right;">1041</td> </tr> </table>		Liczba uczniów uczestniczących w projektach ogółem	6572	Liczba nauczycieli uczestniczących w projektach ogółem	528	Liczba rodziców uczestniczących w projektach ogółem	6039	Liczba przedstawicieli środowiska lokalnego uczestniczących w projektach ogółem	1041		
Liczba uczniów uczestniczących w projektach ogółem	6572											
Liczba nauczycieli uczestniczących w projektach ogółem	528											
Liczba rodziców uczestniczących w projektach ogółem	6039											
Liczba przedstawicieli środowiska lokalnego uczestniczących w projektach ogółem	1041											

10.	Ewaluacja projektów:	
	Liczba projektów, w których przeprowadzono ewaluację opartą na dowodach (ankiety, kwestionariusze, wywiady fokusowe itp.)	16
	<p>Cel szczegółowy nr 1 <i>Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły i placówki.</i></p> <p>Jakie efekty jakościowe zostały osiągnięte - poparte wynikami badania ewaluacyjnego - które wskazują na pozytywne zmiany w stosunku do sytuacji określonej we wstępnej diagnozie potrzeb i problemów? <i>(tekst nie dłuższy niż 1500 znaków ze spacjami)</i></p>	Nie dotyczy
	<p>Cel szczegółowy nr 2 <i>Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży.</i></p> <p>Jakie efekty jakościowe zostały osiągnięte - poparte wynikami badania ewaluacyjnego - które wskazują na pozytywne zmiany w stosunku do sytuacji określonej we wstępnej diagnozie potrzeb i problemów? <i>(tekst nie dłuższy niż 1500 znaków ze spacjami)</i></p>	Nie dotyczy
	<p>Cel szczegółowy nr 3 <i>Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.</i></p> <p>Jakie efekty jakościowe zostały osiągnięte - poparte wynikami badania ewaluacyjnego - które wskazują na pozytywne zmiany w stosunku do sytuacji określonej we wstępnej diagnozie potrzeb i problemów? <i>(tekst nie dłuższy niż 1500 znaków ze spacjami)</i></p>	Nie dotyczy
11.	Rekomendowane przez MEN zadania zawarte w Harmonogramie BiPSz w 2016 r.	
11.1.	I. Działania dotyczące wdrożenia zasad prawidłowego żywienia wśród uczniów i wychowanków – projekty konkursowe dla szkół	
	Czy w województwie były podejmowane tego typu działania? <i>(prosimy wpisać odpowiedź "Tak" lub "Nie")</i>	Tak
	Liczba projektów przyjętych do realizacji	4
	Liczba szkół, techników kształcących w zawodzie: technik żywienia i usług gastronomicznych biorących udział w realizacji zadania	4
	Liczba uczniów ze szkół, techników kształcących w zawodzie: technik żywienia i usług gastronomicznych biorących udział w realizacji zadania	167
	Liczba szkół podstawowych biorących udział w realizacji	5
	Liczba uczniów ze szkół podstawowych biorących udział w realizacji zadania	674
	Liczba gimnazjów biorących udział w realizacji zadania	9
	Liczba uczniów gimnazjów biorących udział w realizacji zadania	1173
	Liczba uczestników pośrednich realizacji zadania (społeczność lokalna)	452
	Jakie są efekty jakościowe tego zadania? Jak odnoszą się do sytuacji przed działaniem? <i>(Proszę podać procentowe wartości zaprezentowanych</i>	

	<p>zmian.)</p> <p>UCZNIOWIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • 91% (32/35) uczniów - postanowiło do codziennej diety włączyć więcej owoców i warzyw, • 69% (24/35) uczniów - zamierza zrezygnować ze słodkich napoi i energetyków na rzecz wody niegazowanej, • 100% (35/35) uczniów - zacznie zwracać uwagę na spożywanie świeżej żywności i wyeliminuje wysoko przetworzoną żywność. <p>RODZICE</p> <ul style="list-style-type: none"> • 87% (13/15) osób - chce zastąpić sól - ziołami, • 80 % (12/13) osób - zmniejszy spożycie czerwonego mięsa na rzecz ryb i drobiu, • 80% (12/15) osób - zastąpi tłuszcze zwierzęce tłuszczami roślinnymi, • 100% (15/15) osób - zacznie zwracać uwagę na spożywanie świeżej żywności i wyeliminuje z jadłospisu wysoko przetworzoną, • 94% (153/163) rodziców - zwiększenie świadomości w zakresie zdrowego odżywiania dzieci i młodzieży, • 88% (143/163) rodziców - ograniczy dziecku spożywanie produktów typu fast-food, • 98% (160/163) osób - planuje wyposażać dzieci do szkoły w drugie śniadanie. 	
11.2.	II. Działania dotyczące rozwijania postawy aktywności i twórczego działania wśród dzieci i młodzieży uzdolnionej – projekty konkursowe dla szkół.	
	Czy w województwie były podejmowane tego typu działania? (proszę wpisać odpowiedź "Tak" lub "Nie")	Tak
	Liczba projektów przyjętych do realizacji	12
	Liczba szkół /gimnazjów biorących udział w realizacji zadania	12
	Liczba uczniów gimnazjów biorących udział w realizacji zadania	587
	Liczba projektów edukacyjnych przyjętych do realizacji w ramach tematu "Budowanie wartościowych relacji społecznych w szkole lub placówce, poszanowanie godności drugiego człowieka"	4
	Liczba projektów edukacyjnych przyjętych do realizacji w ramach tematu "Edukacja medialna jako narzędzie projektowania właściwych zachowań społecznych i zdrowotnych"	4
	Liczba projektów edukacyjnych przyjętych do realizacji w ramach tematu "Współpraca szkoły z rodzicami, jako skuteczne działania wychowawcze i profilaktyczne"	1

	Liczba projektów edukacyjnych przyjętych do realizacji w ramach tematu "Wychowanie do wartości w mojej szkole i nasze umiejętności realizacji wartości w codziennym życiu"	3
	<p>Jakie są efekty jakościowe tego zadania? Jak odnoszą się do sytuacji przed działaniem? (Proszę podać procentowe wartości zaprezentowanych zmian).</p> <p>UCZNIOWIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby uczniów przejawiających postawę aktywności i twórczego działania o około 45% (tj. 25 uczniów). • 100% (60/60) osób - świadomie i odpowiedzialnie korzysta z multimediiów, • 100% (97/97) osób - potrafi zdefiniować zjawiska społeczne, tj. nietolerancja, odrzucenie, nieakceptacja, • 31% (28/97) osób - przyznało, że doznało przemocy w sieci, np. ośmieszanie, poniżanie, wulgaryzmy, • 95% (92/97) osób - właściwie definiuje cyberprzemoc, • 40% (39/97) osób - oceniło agresję wśród uczniów na średnim poziomie, • 75% (73/97) uczniów ma poczucie bezpieczeństwa w szkole, • 80% (78/97) osób - nabyło umiejętności dotyczące efektywnego wykorzystania czasu wolnego, • 43% (42/97) osób - stwierdziło, że nastąpił u nich rozwój kreatywności w wyniku realizacji zajęć w ramach Koła Młodych Odkrywców, • 35% (33/97) - wzrost zainteresowań uczniów naukami ścisłymi, • 50% (48/97) osób - nabyło umiejętność pracy zespołowej, • 36 % (33/97) uczniów pokonało trudności związane z publicznymi wystąpieniami, • 23% (22/97) osób - pogłębiło umiejętności wyszukiwania i selekcjonowania informacji, • 97% (113/158) osób - potwierdziło wzrost ich wiedzy o Polsce, • 73% (115/158) osób - potwierdziło, że realizowany projekt dał im szansę zaprezentowania swoich talentów przed innymi, 	

- 93 % (28/30) osób - pogłębiło swoją wiedzę o teatrze i aktywnie uczestniczyli w warsztatach,
- 100% (30/30) osób - nabyło umiejętności z zakresu autoprezentacji i wykorzystywało je na zajęciach,
- 100% (30/30) osób - współpracowało w grupie, twórczo rozwiązywali problemy, uczyli się od siebie, odnajdywali swoje mocne strony,
- 100% (29/29) osób - podniosło swoje umiejętności w zakresie twórczego myślenia, grupowego rozwiązywania problemów, prezentowania swoich umiejętności oraz stwierdziło, że stworzono warunki do rozwoju zainteresowań i poprawiło się bezpieczeństwo i atmosfera w środowisku szkolnym i lokalnym.

RODZICE

- 95 % (103/109) osób - uznało, że dzięki projektowi zwiększyła się wiedza ich dzieci o Polsce,
- 97% (105/109) osób - podkreśliło, że udział ich dzieci w projekcie nauczył ich współpracy w grupie,
- 71% (77/109) osób - wskazało, że projekt dał szansę ich dzieciom na zaprezentowanie swoich umiejętności przed rówieśnikami,
- 100% (30/30) osób - pozytywnie oceniło projekt i postrzega szkołę jako placówkę rozwijającą talenty i pasje dziecka,
- 100% (29/29) rodziców zadeklarowało, że w szkole zwiększyły się szanse edukacyjne uczniów w zakresie funkcjonowania psychospołecznego oraz, że stworzono warunki do rozwoju zainteresowań, poprawiło się bezpieczeństwo i atmosfera w środowisku szkolnym i lokalnym.

NAUCZYCIELE

- 75% (6/8) osób - dostrzega integrację zespołów klasowych oraz rozwój aktywności twórczej uczniów,
- 25 % (2/8) osób - uważa, że udział w projekcie umożliwił im zdiagnozowanie talentów uczniowskich,
- 100% (5/5) nauczycieli zadeklarowało, że w szkole zwiększyły się szanse edukacyjne uczniów w zakresie funkcjonowania psychospołecznego oraz, że stworzono warunki do rozwoju zainteresowań, poprawiło się bezpieczeństwo i atmosfera w środowisku szkolnym i lokalnym.